

Teza: tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych.

Rodzaj oraz ilość stawianych radcy prawnemu zarzutów w postępowaniu dyscyplinarnym przemawiają za tymczasowym zawieszeniem w czynnościach zawodowych. Chodzi o wagę deliktu dyscyplinarnego zarzucanego radcy prawnemu, wskazując na postępowanie przeciwko wymiarowi sprawiedliwości w szerokim rozumieniu (radca prawny kilkakrotnie występował w sprawach cywilnych pomimo zawieszenia prawa do wykonywania zawodu, orzeczonego przez sąd dyscyplinarny).

WO-40/21

POSTANOWIENIE

z dnia 8 czerwca 2021 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Krzysztof Górecki

Sędziowie: SWSD Leszek Korczak

SWSD Katarzyna Drożdż-Najbor/sprawozdawca/

Protokolant: Piotr Ciepiński

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2021 r. na posiedzeniu

sprawy radcy prawnego D. Ś.

z powodu zażalenia radcy prawnego D. Ś. na postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radcy Prawnych w O. z dnia 4 lutego 2021 r. sygn. akt: OSD 1/XI/21 o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych radcy prawnego

utrzymuje w mocy zaskarżone postanowienie w zakresie punktu 1 i 2,

zmienia zaskarżone postanowienie w zakresie pkt 3 i obciąża kosztami postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym OIRP w O.,

koszty postępowania zażaleniowego ponosi Krajowa Izba Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał zażalenie radcy prawnego D. Ś. za niezasadne.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w O. w sprawie o sygn. akt OSD 1/XI/21 wydał postanowienie, na mocy którego tymczasowo zawiesił radcę prawnego D. Ś. (nr wpisu (...)) w czynnościach zawodowych radcy prawnego, uzasadniając to tym, iż w sprawie zaszły przesłanki określone w art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych, tj. wobec radcy prawnego D. Ś. prowadzone jest pod sygn. akt OSD 1/Xi/2I postępowanie dyscyplinarne (w ramach którego postawiono obwinionemu zarzut dotyczący popełnienia deliktu nierespektowania zapadłego w stosunku do niego prawomocnego orzeczenia sądu dyscyplinarnego), a jako szczególnie uzasadnione okoliczności sprawy wskazał na rodzaj i ilość, ale i wagę stawianych D. Ś. zarzutów, stwierdzając że przemawiają one za ograniczeniem obwinionemu możliwości wykonywania zawodu.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł radca prawny D. Ś. (dalej również jako Skarżący), w którym zarzucił on obrazę przepisu art. 65² ustawy o radcach prawnych poprzez wydanie niesłusznego postanowienia o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych radcy prawnego, w szczególności z uwagi na to, iż nie został on tymczasowo aresztowany, a w prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu dyscyplinarnym nie wykazano ustawowej przesłanki w zakresie szczególnych okoliczności sprawy przy jednoczesnym nieprzeprowadzeniu postępowania dowodowego przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny. Powyższe koresponduje z kolejnym zarzutem radcy prawnego D. Ś., tj. obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wydanego orzeczenia, które uderza w prawa Skarżącego z uwagi na zaniechanie przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny podjęcia inicjatywy dowodowej, pominięcie jego wyjaśnień, braku przeprowadzenia rozprawy, jak również braku wykazania szczególnie uzasadnionych okoliczności sprawy, które uzasadniałyby orzeczenie wobec Skarżącego tymczasowego zawieszenia go w czynnościach zawodowych radcy prawnego. Skarżący w swym zażaleniu zarzucił również Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu wydanie rozstrzygnięcia odwołującego się bezkrytycznie do zarzutów podniesionych przez Rzecznika Dyscyplinarnego, a nie do własnych ustaleń poprzez niepodjęcie postępowania dowodowego w tym zakresie, jak również błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia poprzez przyjęcie, iż okoliczności sprawy uzasadniają zastosowanie względem Skarżącego tymczasowego zawieszenia go w czynnościach zawodowych bez zbadania szczególnych okoliczności, cech i zakresu czynności radcy prawnego oraz przy braku wykazania przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny okoliczności uzasadniających naruszenie godności zawodu radcy prawnego - w zakresie naruszeń poprzedzających wydanie orzeczenia oraz trwających, które to zachowania bieżąco naruszają dobre imię zawodu radcy prawnego. Wskazując na powyższe Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny, odnosząc się do podniesionych przez Skarżącego zarzutów pragnie wskazać, iż zażalenie Skarżącego nie zasługuje na uwzględnienie z niżej podanych powodów.

W myśl art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych radca prawny lub aplikant radcowski, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub karne, może być tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych przez sąd dyscyplinarny w szczególnie uzasadnionych okolicznościach sprawy. Postanowienie o tym zawieszeniu wydaje sąd dyscyplinarny z urzędu bądź na wniosek stron. Z kolei jak stanowi ust. 2 w/wym. artykułu sąd dyscyplinarny orzeka o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych radcy prawnego lub aplikanta radcowskiego, w stosunku do którego w prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu karnym zastosowano tymczasowe aresztowanie, w terminie 14 dni od daty powzięcia wiadomości o tymczasowym aresztowaniu. Zatem z brzmienia powyżej zacytowanego przepisu art. 65² ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych jednoznacznie wynika, iż środek prawny w postaci tymczasowego zawieszenia radcy prawnego w czynnościach zawodowych może być stosowany fakultatywnie (ust. 1) lub obligatoryjnie (ust. 2). Stąd podniesiony przez Skarżącego w zażaleniu argument, iż brak jest przesłanek do zawieszenia go tymczasowo w czynnościach zawodowych, z uwagi na to, iż nie został on tymczasowo aresztowany jest chybiony, albowiem Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekł w stosunku do Skarżącego tymczasowe zawieszenie go w czynnościach zawodowych na mocy ust. 1 art. 65² ustawy o radcach prawnych z uwagi na toczące się wobec Skarżącego postępowanie dyscyplinarne, a nie - jak wskazuje Skarżący w swym zażaleniu - z uwagi na fakt zastosowania tymczasowego aresztowania w ramach toczącego się postępowania karnego, co stanowiłoby podstawę do obligatoryjnego zastosowania wobec Skarżącego tymczasowego zawieszenia go jako radcy prawnego w czynnościach zawodowych.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie dopatrył się również wskazywanego przez Skarżącego uchybienia mającego polegać na braku istnienia jednej z przesłanek, o której mowa w art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych, tj. szczególnie uzasadnionych okoliczności sprawy, w których radca prawny może być tymczasowo zawieszony w swych czynnościach zawodowych. Jak wynika z uzasadnienia postanowienia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy OIRP w O. z dnia 4 lutego 2021 r., Sąd ten dokonał jednak oceny przesłanki, o której mowa powyżej, uznając iż rodzaj oraz ilość stawianych Skarżącemu zarzutów przemawiają za ograniczeniem mu możliwości wykonywania zawodu. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w O. w tym zakresie wyraźnie podkreślił, iż chodzi o wagę deliktu dyscyplinarnego stawianego radcy prawnemu D. Ś. wskazując na postępowanie przeciwko wymiarowi sprawiedliwości w szerokim rozumieniu

(kilkukrotne występowanie w sprawach cywilnych pomimo ustawowego zakazu z ryzykiem naruszenia interesu klienta przy stwierdzeniu nieważności postępowania cywilnego, ale i brak poszanowania zapadłego w stosunku do Skarżącego orzeczenia sądu dyscyplinarnego, co w rezultacie podważa autorytet tego ostatniego). Zdaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego okoliczności te wystarczająco przemawiają za uznaniem, iż w realiach sprawy wystąpiła szczególnie uzasadniona okoliczność warunkująca tymczasowa zawieszenie Skarżącego w czynnościach zawodowych. Skarżący powinien mieć świadomość tego, iż rozpoznając sprawę tymczasowego zawieszenia go w czynnościach zawodowych, organy dyscyplinarne działając na każdym etapie sprawy badają nie tylko zaistnienie przesłanek proceduralnych warunkujących orzeczenie tego „zapobiegawczego” środka w postaci tymczasowego zawieszenia radcy prawnego w jego prawie do wykonywania zawodu, ale są zobligowane oceniać całokształt okoliczności towarzyszących sprawie, a za taką Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznaje fakt dotychczasowego zachowania się Skarżącego, który wszedł już uprzednio w konflikt z prawem, albowiem Skarżący został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w C. w sprawie o sygn. akt Ka 76/18, na co zwrócił uwagę Rzecznik Dyscyplinarny w uzasadnieniu swego wniosku o tymczasowe zawieszenie D. Ś. w czynnościach radcy prawnego. Wobec powyższego nie trudno jest zauważyć, iż Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w O. poczynił własne ustalenia w sprawie, a wobec faktu, iż nie działał z urzędu (na co również zezwała mu dyspozycja cytowanego na wstępie art. 65² ust. 1 zdanie drugie ustawy o radcach prawnych), a na wniosek strony - Rzecznika Dyscyplinarnego przy OIRP w O. nie mógł nie czynić ustaleń w oderwaniu od tego wniosku.

Dlatego też i inny podniesiony przez Skarżącego zarzut - naruszenia zasady samodzielności jurysdykcyjnej przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w O. i oparcie się przez niego - jak twierdzi Skarżący - tylko na ustaleniach Rzecznika Dyscyplinarnego w O., nie może się ostać zdaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, ze wskazanego już powyżej względu. Nadto Wyższy Sąd Dyscyplinarny pragnie zauważyć i to, iż Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy OIRP w O. dysponował kompletem materiału dowodowego w sprawie, w tym wyjaśnieniami Skarżącego jako Obwinionego złożone do protokołu przesłuchania w sprawie Rz.D. 41/X/20. Dodatkowo z przepisów ustawy o radcach prawnych wynika wprost, iż rozstrzygnięcia sądu dyscyplinarnego zapadają w formie orzeczeń albo postanowień. Orzeczenie może być wydane jedynie na rozprawie (art. 70³). Skoro zatem tylko orzeczenie może być wydane po przeprowadzeniu rozprawy, to nie można uznać, iż skutek rozpoznania na posiedzeniu niejawnym sprawy Skarżącego w przedmiocie tymczasowego zawieszenia go w czynnościach zawodowych, która przybiera formę postanowienia narusza - co podnosi Skarżący w zażaleniu - jego prawo do obrony (z uprawnień swych Skarżący jako Obwiniony będzie mógł w całej rozciągłości skorzystać w trakcie postępowania dyscyplinarnego wywołanego wnioskiem o ukaranie złożonym przez Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 7 stycznia 2021 r.).

Nadto, Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu trudno jest się zgodzić ze stanowiskiem Skarżącego wyrażonym w uzasadnieniu zażalenia- co do jego błędu interpretacyjnego w zakresie liczenia początku biegu terminu wykonalności orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 12 sierpnia 2019 r. wydanego w sprawie o sygn. akt WO 26/19 (orzeczenia na podstawie którego ostatecznie zawieszono Skarżącego w prawie do wykonywania zawodu na okres 1 roku), a mianowicie uznania tego orzeczenia przez Skarżącego jako prawomocnego i wykonalnego z dniem 12 sierpnia 2019 r., od której to daty Skarżący liczył okres 1 roku zawieszenia go w wykonywaniu czynności zawodowych, podczas gdy orzeczenie uprawomocniło się z dniem 24 stycznia 2020 r., albowiem nawet jeśli przyjąć wyjaśnienia Skarżącego w zakresie jego toku rozumowania (możliwości ponownego wykonywania zawodu od dnia 12 sierpnia 2020 r.), to konfrontując je ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, nie mogą one zostać uwzględnione, gdyż Skarżący świadczył pomoc prawną nie od 12 sierpnia 2020 r., lecz już przed tym okresem, tj. od dnia 17 czerwca 2020 r.

Reasumując, na decyzję Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w przedmiocie utrzymania w mocy zaskarżonego postanowienia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w O. w sprawie tymczasowego zawieszenia Skarżącego w czynnościach zawodowych radcy prawnego, po analizie wszystkich niezbędnych okoliczności sprawy

- a to: uprzedniej karalności radcy prawnego D. Ś. za czyn z art. 270 § 1 k.k. i art. 284 § 2 k.k., zapewnienia ochrony klientów Skarżącego przed stwierdzeniem nieważności postępowań sądowych wskutek świadczenia przez

Skarżącego pomocy prawnej na ich rzecz pomimo prawomocnie orzeczonej wobec niego kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego - oraz przy uwzględnieniu konieczności wagi również interesów wymiaru sprawiedliwości, jak również zabezpieczenia prestiżu samorządu zawodowego radców prawnych wykonujących zawód zaufania publicznego, Wyższy Sąd Dyscyplinarny utrzymał w mocy postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w O. z dnia 4 lutego 2021 r. wydanego w sprawie o sygn. akt OSD 1/XI/21 w przedmiocie tymczasowego zawieszenia radcy prawnego D. Ś. w czynnościach zawodowych radcy prawnego jako odpowiadające prawu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny, działając na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych, zmienił zaskarżone postanowienie w zakresie kosztów postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym w O., którymi pierwotnie na mocy pkt 3 postanowienia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w O. z dnia 4 lutego 2021 r. (sygn. akt OSD 1/XI/21) obciążony został Obwiniony, poprzez obciążenie tymi kosztami Okręgową Izbę Radców w O., albowiem koszty postępowania ponosi obwiniony, jednakże tylko w razie ukarania, co nie miało miejsca w niniejszej sprawie. Powyższe rozstrzygnięcie pozostaje zgodne ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w wyroku z dnia z dnia 29 czerwca 2016 r. wydanym w sprawie o sygn. SDI 25/16, zgodnie z którego treścią we wszystkich innych niż ukaranie obwinionego wypadkach zakończenia postępowania dyscyplinarnego następuje podział kosztów tego postępowania pomiędzy instytucje samorządu radcowskiego.